

INGEZONDEN

HERPES ZOSTER

Naar aanleiding van Vraag 91¹ kan ik mededeling doen betreffende vijf patiënten met herpes zoster facialis, die alle uitstekend reageerden op dihydro-ergotamine (D.H.E., Sandoz) en wel oraal driemaal daags 15-20 druppels. Binnen 14 dagen verdwenen de pijnen; de blaasjes droogden tot korstjes in.

Ook uit de literatuur zijn goede resultaten bekend met D.H.E. (ROBERT en BIRKHÄUSER²).

Men zou haast veronderstellen dat de alcaloïden van moederkoorn een rechtstreekse werking op het herpes-virus hebben. BIRKHÄUSER en SIMKOVÁ zagen een gunstige werking van het gynergen op herpes corneae en veronderstellen ook een centrale werking van deze stof.

Literatuur: ¹Vraag 91 (1954) *N. T. v. G.* **98**, 2691. ²ROBERT en BIRKHÄUSER (1947) *Schweiz. med. Wschr.* **77**, 102.

Groningen, 20 September 1954

G. W. BEENING

Ruim een jaar geleden las ik ergens (ik meen in de *Geneeskundige Gids*) als therapie van herpes zoster aangegeven injecties van emetine en wel: 1e dag 40 mg subcutaan, en dit zo nodig op 3e en 5e dag herhalen.

Bij 8 lijdens aan herpes zoster heb ik nu deze therapie toegepast, met dien verstande, dat ik iedere patiënt 4 injecties gaf van elk 40 mg en wel op de 1e, 3e, 5e en 7e dag.

De resultaten waren zeer bevredigend, vooral wanneer de behandeling vroeg begon. Reeds na de 1e injectie kwamen er geen nieuwe erupties meer bij en de pijn nam snel af; twee patiënten deelden mede dat zij in het geheel geen pijn hadden. Ook de zogenaamde „napijn” die vooral oudere patiënten krijgen, ontstond niet of nagenoeg niet.

Twee weken geleden kwam een patiënt met pas beginnende herpes zoster boven zijn linker oog. Het oog zelf „traande”. Drie dagen na de eerste injectie voelde patiënt geen pijn meer; er was geen enkel nieuw plekje bijgekomen, en het oog was rustig. Na de 4 injecties voelde patiënt in het geheel niets meer, boven het oog zaten een paar zwarte „korstjes”. Bijverschijnselen na de injecties ontstonden geen enkele keer.

Daar er voor herpes zoster geen enkele vaststaande therapie is, zou ik het bovenstaande in overweging willen geven.

Groningen, 26 September 1954.

D. GROENEVELD

Weliswaar kan ook de röntgentherapie de herpes zoster niet voorkomen of genezen, maar symptomatisch lijkt zij mij thans nog verkieslijk boven alle andere methoden. De doses blijven klein!

Meestal worden die patiënten naar de röntgenoloog verwezen die ondanks allerlei andere behandelingsmethoden door hun neuralgiën tot wanhoop worden gebracht. In dit post-herpetische stadium is het resultaat van röntgenbestraling ook maar gering, al komt gewoonlijk 7 à 10 dagen na kleine ganglionbestraling verlichting.

Wanneer in de eerste week, liefst zo vroeg mogelijk, röntgenbestraling wordt toegepast, drogen de huidrupties sneller in, is de pijn na ongeveer 3 dagen verdwenen en worden neuralgiën voor 90 pct vermeden! Het speelt mij daarom dat dit in het antwoord niet werd vermeld.

Roermond, 30 September 1954.

H. P. L. VAN DOORNUM

Gaarne plaatsen wij de bovenstaande mededelingen over de behandeling van herpes zoster. Wij tekenen daarbij aan, dat ook andere behandelingswijzen hun overtuigde aanhangers hebben.

Over de waarde van een therapie, vooral bij een ziekte die ook zonder behandeling geneest, en waarvan ernst en duur sterk wisselen, kan men slechts een goed oordeel krijgen door de uitkomsten bij groepen behandelde patiënten te vergelijken met die bij gelijkwaardige groepen die niet, of met placebo's zijn behandeld. De groepen mogen niet te klein zijn, en door mathematisch-statistisch onderzoek moet worden nagegaan hoe groot de kans is, dat gevonden verschillen op toeval berusten.

Aan deze elementaire eisen wordt in vele medische publicaties, waarin een bepaalde therapie wordt aanbevolen, niet voldaan. Het is dikwijls niet mogelijk er aan te voldoen; wij moeten dan evenwel goed in het oog houden, dat slechts een indruk is weergegeven, maar dat geen bewijs voor het nut van een therapie is geleverd.

Amsterdam, 14 October 1954.

REDACTIE